



UPPSALA
UNIVERSITET

HISTFILFAK 2015/26

Riktlinjer för utbildning på forskarnivå inom historisk-filosofiska fakulteten

Fastställda av historisk-filosofiska fakultetsnämnden 2015-04-14
Senast reviderade 2018-05-15

Innehållsförteckning

1. Mål för utbildning på forskarnivå _____	3
2. Forskarutbildningsämnen _____	4
3. Doktoranden och forskarsamhället _____	4
4. Antagning _____	5
4.1 Ansökan och urval _____	5
5. Studietid och studiefinansiering _____	6
5.1 Studietid _____	6
5.2 Studiefinansiering _____	6
6. Individuell studieplan _____	7
7.Handledning _____	8
8. Avhandlingen _____	9
8.1 Intern och extern granskning _____	9
8.2 Publicering av avhandlingen _____	9
9. Disputation _____	9
9.1. Fordringar för doktorexamen _____	10
9.2. Fakultetsopponent och betygsnämnd _____	10
9.3 Examensbevis _____	10
9.4 Disputationsbokning _____	10
10. Indragning av resurser för doktorand i utbildning på forskarnivå _____	11
11. Avregistrering av doktorand _____	11

Riktlinjer för utbildning på forskarnivå inom historisk-filosofiska fakulteten

Antagna av historisk-filosofiska fakultetsnämnden 2015-04-14 och reviderade 2016-08-23 samt 2017-04-18. Ersätter riktlinjer antagna 2008-12-09 (HISTFILFAK 2008/70).

Riktlinjerna grundar sig på högskoleförordningens kapitel 5, 6, 7 och 12, samt de lokala föreskrifterna Antagningsordning för utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet (AFUU, UFV 2012/2057) och Riktlinjer för utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet (RFUU, beslut 2010-12-21, UFV 2009/1993).

Riktlinjerna har tagits fram av Historisk-filosofiska fakultetens kvalitetsutskott för forskning och forskarutbildning, beretts tillsammans med institutionernas studierektorer på forskarutbildningsnivå samt beslutats av fakultetsnämnden.

1. Mål för utbildning på forskarnivå

Ansvar för utbildning på forskarnivå vilar ytterst på konsistoriet och rektor (HF 2 kap. 2 – 3 §§), och är vid Uppsala universitet delegerat till respektive områdes- eller fakultetsnämnd.

Utbildning på forskarnivå inom historisk-filosofiska fakulteten ska vara av mycket hög kvalitet och ge doktoranderna den metodiska och teoretiska insikt och färdighet som gör dem väl skickade att självständigt bedriva vetenskaplig forskning inom sitt ämnesområde. Utbildningen ska uppöva deras förmåga att besvara vetenskapligt intressanta frågor genom att systematiskt analysera och organisera ett forskningsmaterial samt redovisa och förmedla resultatet av sitt arbete på ett klart, koncist och välformulerat sätt. Utbildningen ska förbereda doktoranderna på forskarens yrke genom att ge kännedom om bl.a. universitetets organisation, forskningsfinansiering, vetenskaplig publicering samt karriärvägar utanför och innanför högskolesektorn. Utbildningen ska även ge viss möjlighet till pedagogisk träning.

Med avseende på samhället i stort ska historisk-filosofiska fakultetens utbildning på forskarnivå säkra den framtida rekryteringen av humanistiska lärare och forskare inom universitet och högskolor, samt förse andra relevanta sektorer med humanistisk vetenskaplig kompetens. Målet är att doktorsexamen vid historisk-filosofiska fakulteten ska meritera både för postdoc-anställningar vid svenska och internationella universitet av högsta klass och befattningar inom till exempel offentlig förvaltning, arkiv, museer, bibliotek samt kultur- och näringsliv.

Utbildningen ska bedrivas i en attraktiv, kollegial, dynamisk, tillåtande miljö präglad av högsta kvalitet, kritiskt tänkande, mångfald, jämställdhet, öppenhet och demokratiska värderingar (RFUU 1§).

2. Forskarutbildningsämnen

Utbildning på forskarnivå bedrivs i följande ämnen vid Historisk-filosofiska fakulteten:

- Antikens kultur och samhällsliv
- Arkeologi
- Biblioteks- och informationsvetenskap
- Egyptologi
- Estetik
- Etnologi
- Filosofi
- Genusvetenskap
- Historia
- Idé- och lärdoms historia
- Konstvetenskap
- Kulturanthropologi
- Litteraturvetenskap
- Musikvetenskap
- Retorik
- Textilvetenskap

För varje ämne finns en allmän studieplan för utbildning på forskarnivå. I den allmänna studieplanen anges det huvudsakliga innehållet i utbildningen, krav på särskild behörighet och de övriga föreskrifter som behövs (HF 6 kap 27§). Den allmänna studieplanen fastställs av fakultetsnämnden.

3. Doktoranden och forskarsamhället

Varje doktorand ska oavsett forskarutbildningsämne, och inom ramen för sin utbildning, ges tillgång till en forskningsmiljö av stor bredd och hög vetenskaplig kvalitet. Den humanistiska forskningen utvecklas både inom ämnena och i mer specialiserade tematiska studieområden, och det är viktigt att doktoranderna får ta del av den dynamik som utvecklas mellan dessa dimensioner. Forskarutbildningens volym är också sådan att det i delar av utbildningen finns stora fördelar med att samverka mellan ämnen, fakulteter och lärosäten. Utöver att verka och samverka inom den egna institutionsmiljön ska därför doktoranderna vid historisk-filosofisk fakultet ingå i fakultetens samlade forskningsmiljö samt i nationella och internationella vetenskapliga nätverk med relevans för avhandlingsarbetet. Det sker till exempel genom en för samtliga doktorander obligatorisk kurs om forskarutbildningens professionsaspekter, aktiviteter i fakultetens doktorandkollegium och genom medverkan i forskningsnoder eller andra tvärgående forskningsmiljöer. Utöver institutions- och fakultetsmiljön ska varje doktorand ges möjlighet att delta i kurser och andra forskningsaktiviteter som anordnas i samarbete med andra lärosäten och forskningsmiljöer. Balanseringen mellan dessa olika dimensioner i den enskilda doktorandens utbildning ska planeras och följas upp i den individuella studieplanen.

Genom den humanistiska forskningens internationalisering, de vetenskapliga nätverkens ökade betydelse och inte minst den digitala utvecklingen har de vetenskapliga informationsvägarna blivit fler och mer komplexa. Ett ökat inslag av utbyte över ämnes- och fakultetsgränser förändrar också behovet av kommunikation. Både handledare, institutionsledning och fakultetsnivån har ett ansvar för att doktoranderna får information om kurser, konferenser, seminarier och andra aktiviteter med relevans för den egna forskningen och utbildningen. Institutionerna ska också förse fakulteten med uppgifter om seminarier och sökbara forskarutbildningskurser för annonsering i den fakultetsgemensamma informationsportalen. Doktorandernas deltagande i kurser, seminarier och vetenskapliga möten utanför den egna institutionen ska också dokumenteras i den individuella studieplanen.

Fakultetens särskilda åtgärder för att utveckla och förstärka den samlade forskarutbildningsmiljön beskrivs vidare i och följer fakultetens kvalitetsstrategi för forskarutbildning 2015-2020, "En forskarutbildning i tre dimensioner" (antagen av fakultetsnämnden 2015-04-14). Den för fakultetens samtliga doktorander obligatoriska kursen *Professional Training in the Arts and Humanities* (7,5) ges med start vare hösttermin.

4. Antagning

Tillträde till utbildning på forskarnivå regleras av 7 kap 34§ högskoleförordningen, Antagningsordning för utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet (AFUU 1 och 5§§), samt av fakultetens riktlinjer och beslut.

Fakulteten eftersträvar en bred rekrytering till doktorandnivån. Rekrytering till utbildning på forskarnivå ska ske genom en öppen antagningsprocess och, där det är möjligt, i internationell konkurrens. En annons för utlysning ska vara tillgänglig lokalt och på universitetets hemsida minst tre veckor före ansökningstidens utgång. Till utbildning på forskarnivå får endast så många doktorander antas som kan erbjudas handledning och godtagbara studievillkor i övrigt (7 kap 34 och 36§§ HF).

Vid de tillfällen då fakultetens totala antal utlysningar är tillräckligt stor görs en gemensam utlysning av lediga platser i fakultetens utbildningar på forskarnivå. Sådan gemensam annonsering sker vid högst två tillfällen per år

4.1 Ansökan och urval

Antagning regleras av 7 kap 37§ HF, samt 3 – 4§§ AFUU.

Ansökan till forskarutbildning ska göras på därtill avsedd blankett på fakultetens hemsida <http://www.histfilfak.uu.se> under Forskning/Forskarutbildning. Som generell regel gäller att ansökan ska innehålla följande handlingar:

- ifylld ansökningsblankett,
- registerutdrag som styrker allmän och särskild behörighet till utbildning på forskarnivå vid historisk-filosofisk fakultet,
- registerutdrag från utbildning på forskarnivå (i förekommande fall),
- uppsatser på avancerad nivå (för tidigare studieordning: D-uppsatser), uppsatser på kandidatnivå (för tidigare studieordning: C-uppsatser), samt examensarbete (i förekommande fall),
- en preliminär projektbeskrivning,
- framlagda avhandlingsavsnitt (i förekommande fall)

Urvalet av sökande ska ske utifrån förmåga att tillgodogöra sig utbildningen och med utgångspunkt i väldefinierade kvalitetskriterier. För att bedöma förmågan att tillgodogöra sig utbildningen bör intervjuer genomföras. Eventuella krav på särskilda språkkunskaper framgår av respektive ämnes allmänna studieplan.

Vid urvalet bör inte endast läggas vikt vid de sökandes prestationer utan också vid den tid som tagits i anspråk för de tidigare studierna. Denna bedömningsgrund måste dock ta hänsyn till särskilda skäl såsom ledighet på grund av sjukdom, ledighet för tjänstgöring inom totalförsvaret eller föräldraledighet. Vid antagningen ska institutionerna tillämpa de beslut rörande lika villkor som gäller vid universitetet.

I de fall där fler sökande anmäler sig än det finns lediga platser ska en rangordning göras av institutionens handledarkollegium, antagningsnämnd eller motsvarande, och den/de högst rankade antas. Det är institutionernas ansvar att tillse att resurser finns för att ge de doktorander som antas kvalificerad handledning inom området för avhandlingen (antingen genom egen handledarkompetens eller med stöd av extern handledning) samt att de får tillgång till den infrastruktur som i övrigt krävs för att genomföra avhandlingsarbetet.

När institutionerna ska anta doktorander ska de först rådgöra med fakultetskansliet om tiden för antagning och medel för finansiering av doktoranderna. Vid antagning av externt finansierad doktorand ska en särskild anhållan lämnas till fakultetsnämnden (se 5.2 nedan).

Antagning av doktorander delegeras till institutionsstyrelserna. Det är institutionens handledarkollegium, antagningsnämnd eller motsvarande som bereder ärendet och ansvarar för bedömning och rangordning av de främsta kandidaterna. I de organ där institutionerna fattar beslut om antagning av doktorand ska doktoranderna vara representerade.

5. Studietid och studiefinansiering

5.1 Studietid

Studietiden regleras i Högskoleförordningen 5 kap 7§ HF samt i 6 –7 §§ RFUU.

En person får vara anställd som doktorand under sammanlagt högst åtta år. Den sammanlagda anställningstiden får dock inte vara längre än vad som motsvarar utbildning på forskarnivå på heltid under fyra år (för licentiatexamen gäller två års heltids- eller fyra års halvtidsanställning).

Den sammanlagda anställningstiden får dock vara längre, om det finns särskilda skäl. Sådana skäl kan vara ledighet på grund av sjukdom, ledighet för tjänstgöring inom totalförsvaret eller för förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer och studentorganisationer eller föräldraledighet (HF 5 kap 7§). Dessutom kan institutionstjänstgöring, t.ex. undervisning, innebära att den totala anställningstiden förlängs, dock inte mer än motsvarande 20 procent.

5.2 Studiefinansiering

Studiestöd regleras av 5 kap 3 – 5 §§ HF, samt 3 – 4 §§ AFUU.

Antagning av doktorander som finansieras genom fakultetsmedel sker företrädesvis vid högst två tillfällen per år. Undantagsvis kan antagning ske utanför ordinarie antagningstillfälle, till exempel om extern finansiering erhållits i konkurrens och efter vetenskaplig prövning hos forskningsråd eller liknande.

Studiestöd ges i form av doktorandanställning. Från och med 2015-01-01 får utbildningsbidrag inte användas som försörjningsform vid antagning till utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet. Om skäl föreligger kan dispens beviljas för en avgränsad verksamhet efter ansökan från institution. (UFV 2012/841). Doktorand som haft utbildningsbidrag på dispens ska efter ansökan beviljas anställning som doktorand senast efter 12 månaders nettostudietid av utbildningen enligt den individuella studieplanen.

Vid antagning av externt finansierad doktorand är det fakultetsnämnden som ansvarar för att finansiering för hela studietiden är garanterad. Inför antagning med extern finansiering ska en särskild anhållan om antagning med externa medel lämnas av institutionsstyrelsen till fakultetsnämnden. Anhållan ska innehålla:

- ett skriftligt avtal i vilket en bidragsgivare garanterar den totala eller delvisa finansieringen för en doktorand. Egna medel godkänns inte som finansieringskälla,
- en garanti om att i det fall finansieringsplanen ändras till nackdel för doktoranden, eller upphör, så ansvarar institutionen för komplettering av finansieringen upp till lägst det belopp som motsvarar ingångslön för doktorandtjänst.

Doktorander kan antas med stipendier som finansieringskälla. Dock måste stipendiet uppgå till ett månadsbelopp motsvarande nettoinkomsten för ingångslön för doktorandtjänst. När två eller tre år (tidsgränsen avgörs av stipendieformen) återstår enligt den individuella studieplanen ska stipendiefinansierade doktorander, om de ansöker om det, få anställning som doktorand. Finansiering av denna anställning ska ske genom institutionens egna medel. Institutionerna ska samråda med fakultetsnämnden innan en sådan antagning sker.

Oavsett form av finansiering ska varje sökande till forskarutbildningen genomgå samma noggranna prövning av allmän och särskild behörighet samt förmåga att tillgodogöra sig utbildningen. Lägre krav får inte ställas vid bedömningen av sökande med extern finansiering än vid bedömningen av sökande vilkas antagning förutsätter fakultetsfinansiering.

6. Individuell studieplan

Den individuella studieplanen regleras i 6 kap 29§ HF, samt beskrivs i 5§ RFUU.

HF 6 kap § 29 För varje doktorand ska det upprättas en individuell studieplan. Planen ska innehålla högskolans och doktorandens åtaganden och en tidsplan för doktorandens utbildning.

Planen ska beslutas efter samråd med doktorand och hans eller hennes handledare. Den individuella studieplanen ska regelbundet följas upp och efter samråd med doktoranden och hans eller hennes handledare ändras av högskolan i den utsträckning som behövs. Utbildningstiden får förlängas bara om det finns särskilda skäl för det. Sådana skäl kan vara ledighet på grund av sjukdom, ledighet för tjänstgöring inom totalförsvaret eller för förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer och studentorganisationer eller föräldraledighet. (SFS 2010:1064).

Studieplanen upprättas på särskild blankett som hämtas på fakultetens hemsida, och ska undertecknas av doktoranden, handledarna och prefekten. Fakultetsnämnden ansvarar för att studieplanen följs upp minst en gång per år. Om särskilda svårigheter kan förutses bör en tätare uppföljning samt alternativa tillvägagångssätt övervägas. En doktorand som ska undervisa ska erbjudas högskolepedagogisk utbildning, vilken antingen ska utgöra ett poängsatt moment i den individuella studieplanen eller ske inom doktorandens institutionstjänstgöring. Vid historisk-filosofiska fakulteten är beslutanderätten för individuella studieplaner delegerad till prefekt (med möjlig vidaredelegering till studierektor för utbildning på forskarnivå). Efter årlig uppföljning skickas kopia av den individuella studieplanen till fakultetskansliet/utbildningsledaren för fakultetens uppföljning av institutionernas arbete.

Den individuella studieplanen är ett aktivt dokument där både uppnådda etappmål och avvikelser fortlöpande dokumenteras, och bör användas så att den utgör ett pedagogiskt verktyg under utbildningen. Den är också ett avtal mellan doktorand, handledare och institution, som kan utgöra ett underlag vid bedömning av frågor om indragning av resurser. Inför den årliga uppföljningen och revideringen bör doktoranden även ges möjlighet till samtal med studierektor, prefekt eller motsvarande.

Enligt rektors beslut ska studieplanerna utöver vad högskoleförordningen föreskriver innehålla följande:

- avsedd examen (dr, lic. eller båda), samt i förekommande fall en särskild motivering för antagning till licentiatutbildning,
- tidsplan för doktorandens utbildning. Planen bör innehålla en översikt för varje år och beräknad tidpunkt för disputation. Planen ska tydligt beskriva arbetets olika steg och innehålla en tidsplan samt uppföljningsbara delmål,
- finansieringsplan för hela utbildningstiden. Om annan finansiering än anställning som doktorand finansierar projektet ska de särskilda överväganden som gjordes vid antagningen bifogas den individuella studieplanen liksom, i förekommande fall, avtal med finansiär,
- planerade kurser, undervisning, pedagogisk utbildning och annat institutionsarbete,
- handledningens organisation, där såväl omfattning som former bör anges,
- de särskilda villkor som gäller för studierna, såsom arbetsplats, dator, övriga arbetsredskap och vad som i övrigt behövs för att utbildningen ska bedrivas på ett effektivt sätt.

Den individuella studieplanen ska även beskriva hur utbildningen behandlar frågor om forskningsetik och vetenskaplig redlighet.

Forskningsetiska frågor regleras bl.a. i universitetets Riktlinjer avseende förfarande vid anmälan om oredlighet i forskning (UFV 2016/1079). Forskningsetiska frågor behandlas även i fakultetens obligatoriska doktorandkurs bl.a. i form av seminarier om forskningsetik som rörligt mål med fokus på aktuella forskningspolitiska frågor.

Individuell studieplan ska upprättas även för inaktiva doktorander (HISTFILFAK 2014/44).

7.Handledning

Handledning regleras i 6 kap 28§ HF, 1§ AFUU, och i 7 – 8§§ RFUU.

Handledning är en viktig kvalitetsfråga i utbildning på forskarnivå. Det är viktigt att handledningens omfattning och uppläggning diskuteras fortlöpande mellan handledare och doktorand och i samband med att den individuella studieplanen upprättas och revideras. Institutionsledningarna ska planera handledningskapaciteten och handledarnas tjänstgöring för varje doktorands hela utbildningstid. I handledningstiden ska inräknas allt som handledaren gör såsom samtalstid, läsning av doktorandens avhandlingsmanus, deltagande i seminarier där doktoranden ventilerar avhandlingsavsnitt samt andra möten relaterade till doktorandens arbete.

I anslutning till antagningen ska handledare utses av prefekten. För varje forskarstuderande ska utses minst två handledare, varav en huvudhandledare med huvudansvar för utbildningen, inklusive avhandlingsarbetet, och en biträdande handledare. Respektive uppgifter för huvudhandledare och biträdande handledare anges i den individuella studieplanen. Minst en av handledarna ska vara anställd vid institutionen. Handledarna ska lägst ha doktorskompetens och åtminstone en av handledarna ska vara docentkompetent.

Institutionsstyrelsen och prefekten har ansvar för att alla doktorander får god handledning. Nya handledare bör senast under sitt första år som handledare genomgå handledarutbildning. Avtal om extern handledning beslutas av prefekt efter att detta förts in i den individuella studieplanen. Extern handledare kan vara en forskare med relevant specialisering vid annat lärosäte eller en forskare i lokala nätverk såsom fakultetens forskningsnoder. Doktorand som begär det ska få byta handledare.

Handledarnas ansvar regleras av Riktlinjer för utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet och den individuella studieplanen. Det är bl.a. handledarnas ansvar att

- ge råd och vägledning angående kvalitativa krav, forskningsmetoder och tillgängligt material,
- i samråd med den studerande fastställa avhandlingsämnet,
- i samråd med den studerande fortlöpande planlägga avhandlingsarbetet och formerna för handledning samt analysera avvikelser från gjorda planer,
- uppmuntra och förmedla kontakter med svenska och utländska forskare och institutioner samt verka för att den studerande ges möjlighet att företa studiebesök och konferensresor,
- planera utbildningen på ett sådant sätt att varje doktorand utöver institutionens forskningsmiljö också deltar i fakultetsgemensamma och ämnesöverskridande kurser och forskningsaktiviteter,
- inom rimlig tid ge respons på manuskript och finnas till hands för diskussion och rådgivning,
- löpande följa upp att forskningsarbetet fortskrider på ett godtagbart sätt och att det håller godtagbar kvalitet.

Riktlinjer för utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitets slår fast att utbildning på forskarnivå är ett gemensamt ansvar för doktorand och handledare (7§ RFUU). Doktorandens eget ansvar för sin arbetsinsats och aktivitet är avgörande för hur arbetet fortskrider. Vid historisk-filosofiska fakulteten är det bl.a. doktorandernas ansvar att

- hålla handledaren underrättad om hur avhandlingsarbetet fortskrider enligt den individuella studieplanen,
- meddela handledaren om problem eller hinder uppstår som gör att tidsramarna riskerar att överskridas och att den individuella studieplanen behöver ändras,
- hålla överenskomna deadlines, inte minst när det gäller leverans av avhandlingstext,
- aktivt söka sina handledares och andra forskares råd i frågor som rör avhandlingsämnet, kurser och andra aspekter av utbildningen,
- kontinuerligt delta i högre seminarier.

Fakultetsnämnden har det övergripande ansvaret för utbildningen på forskarnivå, inklusive handledningen. Om oenighet uppstår mellan handledare och doktorand ska studierektorn för forskarutbildningen och/eller prefekten fungera som neutral part i samtal och ansvara för att nödvändiga åtgärder vidtas.

Institutionerna rekommenderas att i sin ekonomiska planering beräkna handledning till tio procent av heltid av en universitetslärare per doktorand och år under 48 månader. Utifrån detta ska institutionerna beräkna

handledningskapaciteten och dimensioneringen av utbildning på forskarnivå.Handledningsvolymen per doktorand ska fördelas mellan huvudhandledare och biträdande handledare på lämpligt sätt. Detta kan variera mellan doktorander och mellan handledare beroende på olika omständigheter. Ingen lärare ska samtidigt handleda fler än åtta doktorander och ingen ska samtidigt vara huvudhandledare för mer än fem doktorander.

8. Avhandlingen

Doktorsavhandlingen ska antingen utformas som en monografi eller som en sammanläggningsavhandling. Vid eventuellt samförfattarskap måste doktorandens enskilda insats kunna urskiljas och prövas mot examensordningen (6§ AFUU). Sammanläggningsavhandlingens delstudier och resultat sammanfattas i en så kallad kappa. Av kappan ska framgå hur delstudierna tillsammans uppfyller examensordningen, att ett enhetligt forskningsproblem har behandlats samt författarens självständiga forskarroll.

8.1 Intern och extern granskning

Den interna granskningen av avhandlingen sker fortlöpande genom handledarsamtal och vid seminarier. Doktoranden ska under utbildningstiden även presentera sitt arbete vid vetenskapliga konferenser och doktorandmöten. För att säkerställa att avhandlingen motsvarar kraven i examensförordningen och håller hög vetenskaplig kvalitet ska avhandlingen granskas av såväl interna som externa bedömare före disputation. Ett viktigt inslag i granskningen är ett slutseminarium där avhandlingen i god tid före planerad disputation kommenteras i sin helhet av en extern och av institutionen arvoderad granskare. Granskaren ska ha god kännedom om det aktuella forskningsområdet och vara tillräckligt erfaren för att kunna göra en väl avvägd bedömning av arbetets vetenskapliga kvalitet och vad som kvarstår att göra före disputation. Granskaren ska ge såväl muntliga som skriftliga kommentarer på manuset. Granskaren vid slutseminariet kan inte engageras som fakultetsopponent.

I vissa miljöer anlitas även en forskare för att göra en sista genomläsning av det färdiga manuskriptet. I synnerhet om längre tid än först planerat gått mellan slutseminarium och disputation kan detta vara ett viktigt stöd för såväl doktorandens som handledarnas arbete. Denna läsare bör ha allmän kännedom om det aktuella forskningsområdet och om fordringarna på en godkänd avhandling, men ska inte själv ha varit engagerad i handledningen. Läsaren bör i ett kortfattat skriftligt yttrande göra en bedömning av om avhandlingen är färdig att läggas fram för disputation. Även detta uppdrag arvoderas av institutionen.

Innan handledarna fattar det slutgiltiga beslutet om det färdiga manuskriptet kan läggas fram för disputation ska samråd ske i institutionens handledarkollegium, forskarutbildningsnämnd eller motsvarande.

8.2 Publicering av avhandlingen

Fakultetsnämnden anslår medel för omkostnader i samband med disputation med ett belopp som bestäms i fakultetens verksamhetsplan. Dessa medel får användas till tryckning av doktorsavhandlingar och andra kostnader som uppstår i anslutning till disputationen. Språkgranskning bekostas av institutionerna och ska göras när avhandlingen skrivs på annat språk än författarens första språk eller när särskilda skäl föreligger. Kostnader som överskrider det anslagna beloppet täcks inte av fakultetsnämnden.

9. Disputation

Avhandlingen ska under minst tre veckor före disputationen finnas tillgänglig i det antal exemplar som behövs för att möjliggöra en tillfredsställande granskning av avhandlingen före disputationen. Utöver de 10 exemplar som ska tryckas av avhandlingen och lämnas till universitetsbiblioteket vid spikning (tre veckor innan disputation) ska avhandlingen tryckas i så många exemplar att den kan spridas till varje institution inom landet med forskning och utbildning på forskarnivå inom det vetenskapsområde som avhandlingen tillhör. Institutionen ombesörjer att detta sker minst två veckor före disputation (9§ RFUU). Enligt beslut 2002-05-14 (UFV 2002/779) ska alla spikblad publiceras digitalt i DIVA. Vid sammanläggningsavhandling ska även kappan publiceras digitalt i DIVA. Perioden 15 juni t.o.m. 15 augusti får inte räknas in i tillgänglighetstiden.

9.1. Fordringar för doktorsexamen

För doktorsexamen fordras dels godkända prov på de kurser som ingår i den fastställda studieplanen, dels godkänt disputationssprov. Doktorsexamen inom historisk-filosofiska fakulteten benämns filosofie doktorsexamen.

Samtliga kurser inom utbildningen ska vara avklarade före disputation, om inte särskilda skäl föreligger. Anhållan om undantag ställs till dekanus och bifogas anhållan om utseende av betygsnämnd.

9.2. Fakultetsopponent och betygsnämnd

Regler för disputation finns i 6 kap. 33 – 35 §§ HF, och kompletteras av 7 § AFUU samt 11 § RFUU.

Fakultetsopponent, betygsnämnd samt ordförande vid disputationen utses på fakultetsnämndens vägnar av fakultetens dekanus på förslag av studierektor för utbildning på forskarnivå. För att garantera den vetenskapliga kvalitén vid disputationen är det institutionernas eget ansvar att ge opponenten och ledamöterna av betygsnämnden erforderlig och relevant information om hur disputationen och betygssammanträdet går till vid enheten, fakulteten och, då det är påkallat, vid svenska universitet i stort. Ordförande vid disputationen är vanligtvis en lärare ur institutionens handledarkollegium. Ordföranden ska vara anställd vid Uppsala universitet vid tidpunkten för disputationen.

Betygsnämnden ska bestå av antingen tre eller fem ledamöter. Ledamöter i betygsnämnden ska vara minst docentkompetenta. Minst en av dessa ska utses bland lärare inom en annan fakultet eller vid ett annat lärosäte. Majoriteten av ledamöterna ska ha sin verksamhet vid andra vetenskapliga institutioner än doktorandens. En av ledamöterna i betygsnämnden utses till ordförande vid betygsnämndens sammanträde. Den som varit handledare för doktoranden får inte ingå i betygsnämnden annat än om det finns synnerliga skäl, och då på beslut av rektor. Vidare ska lika villkors-aspekter iaktas vid utseende av betygsnämnd. Opponent och handledare har rätt att närvara vid betygsnämndens sammanträde men de får inte delta i betygsnämndens beslut. Om disputationssaktens ordförande är annan än handledaren har båda rätt att närvara vid betygsnämndens sammanträde. Utöver huvudhandledare (och ordförande vid disputationen) kan även en biträdande handledare närvara vid sammanträdet.

Om någon av ledamöterna i betygsnämnden med kort varsel meddelar förhinder delegeras till dekanus att utse en ersättare. Ersättaren hämtas lämpligen bland fakultetens lärare och forskare, vilka förutsätts vara insatta i avhandlingens innehåll. Institutionerna rekommenderas att redan på förhand ha en tänkbar ersättare i åtanke.

Doktorsavhandlingen bedöms med något av betygen underkänd eller godkänd (7 § AFUU).

Fakultetsnämnden beslutar om formerna för licentiatseminarium (11 § RFUU).

9.3 Examensbevis

Ansökan om examen görs på särskild blankett som tillhandahålls genom Studentavdelningen, Examensenheten.

Diplomet som utdelas vid promotionen ersätter inte det examensbevis som rektor utfärdar efter anmodan och som är det officiella dokumentet om den avlagda doktorsexamen.

9.4 Disputationsbokning

Doktoranden ska i samråd med handledaren/forskningsansvarig på institutionen komma överens om tid för disputation. Två disputationer får inte äga rum samtidigt vid fakulteten. Tid ska därför av doktoranden bokas via bokningssystem ”Disputationsbokning HumSam” i Medarbetarportalen. I bokningssystemet framgår det tydligt vilka tider som är bokningsbara för disputation inom fakulteten. Disputation och licentiatseminarium ska ske under terminstid eller under sommaruppehållet med undantag för perioden 15 juni t.o.m. 15 augusti.

Doktoranden ombesörjer själv, i samförstånd med institutionen och handledaren, bokning av själva disputationslokalen.

10. Indragning av resurser för doktorand i utbildning på forskarnivå

Regleras i 6 kap 30§ HF, samt i 12§ RFUU.

Om en doktorand i väsentlig utsträckning åsidosätter sina åtaganden enligt den individuella studieplanen ska resurserna för utbildningen på forskarnivå dras in. Indragande av resurser kräver noggrann prövning. Beslut fattas av rektor efter anhållan från fakultetsnämnd på förslag av prefekt.

Doktoranden ska hållas underrättad under processen och äger rätt att yttra sig inför beslut på institutions-, fakultets- och rektorsnivå.

11. Avregistrering av doktorand (studieavbrott)

Avregistrering av doktorand görs på doktorandens egen begäran och innebär att utbildningen på forskarnivå avbryts (studieavbrott) och att doktoranden inte avser att fullfölja eller senare återuppta sina forskarstudier. Den som önskar återuppta utbildningen måste göra en ny ansökan om antagning i enlighet med 7 kap. 37§ HF.